CYLLIDEB 2017-18

STRATEGAETH ARIANNOL TYMOR CANOLIG 2017-18

Ein Blaenoriaethau

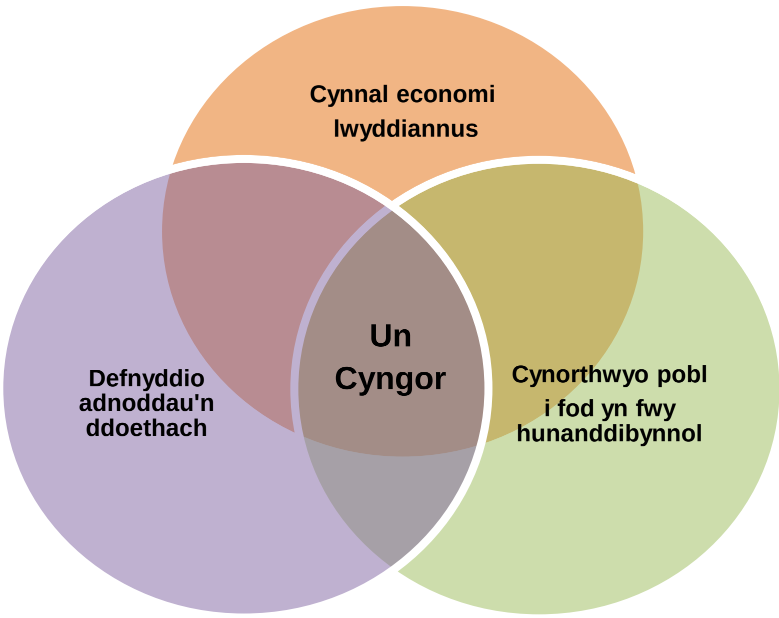

Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr yn Cydweithio i Wella Bywydau

Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn Saesneg.
This document is also available in English.

CYNNWYS

	Page
Cyllideb Refeniw a Chyfalaf 2017-18	
- Cyflwyniad	2
- Y Rhagolygon Ariannol	3
- Cyllido Gwasanaethau'r Cyngor	4
Crynodeb o'r Taliadau i'w Codi	
- Gofyniad Treth Gyngor 2017-18	5
- Bandiau A-I Treth Gyngor 2017-18	5
- Taliadau Treth Gyngor Band D fesul Ardal Cyngor Cymuned 2017-18	6
- Canran Anheddau fesul Band Eiddo fel ar 6.2.2017	7
- Ardrethi Annomestig (Busnes) (NDR)	8
Cyllideb Refeniw 2017-18	
- Cyllideb Gros i Gyllideb Net	9
- Gwariant Refeniw Net fesul Cyfarwyddiaeth Gwasanaeth - Crynodeb	9
- Siart Gwariant Refeniw Net fesul Gwasanaeth	10
- Cyllido Gwariant Refeniw Net	10
- Gwariant Gwasanaeth Net yn ôl Math	11
- Siart Gwariant Gwasanaeth Gros yn ôl Math	11
- Cyllideb Net yn ôl Blaenoriaeth Gwelliant	12
- Gwariant Refeniw Gros	12
• O ble y daw yr arian	13
• Ble mae'r arian yn cael ei wario	14
Cyllideb Gyfalaf 2017-18	
- Cyllideb Gyfalaf	15
- Ffynonellau Cyllid Cyfalaf	16
- Dyrannu'r Gyllideb Gyfalaf	16
- Siart Gwariant Cyfalaf	17
Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr- Ystadegau Allweddol	
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	18
- Ystadegau Gwasanaeth	19-22
Ystadegau Cymharol Cymru	
- Ystadegau Cymharol Cymru	23-24
Rhestr Termau	25-26

CYFLWYNIAD

Mae'r ddogfen hon yn nodi cyllidebau Refeniw a Chyfalaf Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr ar gyfer 2017-18 mewn fformat cryno, ynghyd â gwybodaeth ariannol arall.

Mae'n cynnwys crynodeb o'r gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ar 1 Mawrth 2017, a gwybodaeth arall am ariannu'r gyllideb gyffredinol, a'r modd y gosodir y Dreth Gyngor. Mae hefyd yn cynnwys y Rhaglen Gyfalaf sy'n rhedeg hyd at 2020-27.

Bwriedir i'r wybodaeth sydd wedi ei chynnwys yn y ddogfen hon fod o gymorth i'r Cyhoedd, Aelodau, Prif Swyddogion a'u staff i ddeall y sefyllfa ariannol bresennol ac wrth baratoi ar gyfer cyllidebau yn y dyfodol.

Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau ynghylch cynnwys y llyfryn hwn at Bennaeth Cyllid a Swyddog Adran 151, y Swyddfeydd Dinesig, Stryd yr Angel, Pen-y-bont ar Ogwr, CF31 4WB neu drwy'r e-bost Randal.Hemingway@bridgend.gov.uk

Y RHAGOLYGON ARIANNOL

Er bod gostyngiadau flwyddyn ar ôl blwyddyn yn y Cyllid Allanol Agregedig (AEF) wedi gwneud gostyngiadau sylweddol yn angenrheidiol yn y gyllideb ar draws gwahanol feysydd gwasanaeth, mae'r Cyngor yn dal i chwarae rôl sylweddol iawn yn economi leol Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr ac yn gyfrifol am wariant refeniw gros blynyddol o bron i £400 miliwn ac ef yw'r cyflogwr mwyaf yn y fwrdeistref sirol**.**

Wrth inni edrych tuag at y flwyddyn nesaf, mae'r Cyngor yn wynebu llai o gyllid gan Lywodraeth Cymru yn ogystal â phwysau ariannol. Mae angen inni ddod o hyd i arian ychwanegol i gwrdd â chynyddiadau anochel yn ein cyllideb megis ardoll prentisiaethau neu gynnydd yn y cyflog byw cenedlaethol.

Yn ogystal â chael llai o incwm i ariannu'r gwasanaethau, mae yna bwysau eraill sy'n gwasgu'r adnoddau. Un o'r rhain yw newidiadau deddfwriaethol. Mae hyn yn cynnwys rheoliadau a deddfwriaeth gan y Llywodraeth naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol – er enghraifft, y gofynion i gwrdd â Safonau newydd y Gymraeg, gofynion ymgynghori sy'n gysylltiedig â gwneud newidiadau i ysgolion, cludiant ysgolion ac, yn wir, y rhan fwyaf o'r gwasanaethau y mae'r Cyngor yn eu rhedeg.

Mae pwysau sylweddol arall yn codi drwy newidiadau demograffig. Mae pobl yn byw'n hirach, sy'n newyddion da, ond mae hynny hefyd yn gallu dod â dibyniaeth gynyddol am fod pobl yn byw gyda chyflyrau mwy cymhleth neu gyflyrau lluosog.

Mae cynllun corfforaethol y Cyngor yn egluro'r dulliau gweithredu y bydd yn eu mabwysiadu i reoli'r pwysau hyn tra'n parhau i sicrhau, cyn belled ag y bo modd, y gellir darparu gwasanaethau sy'n cwrdd ag anghenion cymuned Pen-y-bont ar Ogwr o fewn strategaeth ariannol tymor canolig yr awdurdod.

Yn 2017-18 rhagwelir y bydd gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr gyllideb refeniw gros o £394 miliwn i gefnogi busnes craidd a'r blaenoriaethau corfforaethol[1] a nodir yn ein Cynllun Corfforaethol.

Er bod setliad cyllideb 2017-18 yn ffafriol o'i gymharu â blynyddoedd diweddar, mae cryn ansicrwydd ynghylch trafodaethau 'Brexit' ac mae'r Cyngor yn rhagweld yr angen i sicrhau gostyngiadau yn y gyllideb o bron i £33 miliwn o'r cyllidebau gwasanaeth a chorfforaethol rhwng 2017-18 a 2020-21

.

[1]

BLAENORIAETHAU CORFFORAETHOL

1. Cynnal economi lwyddiannus
2. Cynorthwyo pobl I fod yn fwy hunanddibynnol
3. Defnyddio adnoddau yn ddoethach

CYLLIDO GWASANAETHAU'R CYNGOR

Gwasanaethau'r Cyngor

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am ddarparu gwasanaethau megis addysg, gofal cymdeithasol, cynnal priffyrdd, parciau a mannau agored, trafnidiaeth gyhoeddus, hawliau tramwy a diogelwch ar y ffyrdd, casglu sbwriel, glanhau strydoedd, refeniw a budd-daliadau, diogelu'r cyhoedd, cofrestryddion a chwaraeon, y celfyddydau a llyfrgelloedd drwy ein partneriaid HALO ac Awen.

Mae'r Cyngor yn achosi dau fath o wariant - gwariant refeniw a gwariant cyfalaf.

Gwariant Refeniw

Mae gwariant refeniw yn cynnwys gwariant ar gostau gwasanaethau o ddydd i ddydd megis cyflogau staff, cynnal a chadw adeiladau a chyflenwadau cyffredinol, comisiynu ac offer. Telir am y gwariant hwn o'r incwm a dderbynnir gan y rhai sy'n talu'r dreth gyngor, y rhai sy'n talu ardrethi busnes, y ffioedd a'r taliadau a godir am rai gwasanaethau a thrwy grantiau a dderbynnir gan y Llywodraeth.

Gwariant Cyfalaf

Mae gwariant cyfalaf yn cynnwys gwariant ar asedau megis ffyrdd, ysgolion newydd, gwaith ailddatblygu ac adnewyddu adeiladau mawr. Bydd yr asedau hyn yn cynnig manteision i'r gymuned am flynyddoedd lawer ac ariennir y gwariant yn bennaf drwy fenthyca, grantiau cyfalaf a gwerthiant tir ac adeiladau diangen.

Ffynonellau Cyllid

Prif ffynonellau'r incwm y mae'r Cyngor yn ei dderbyn yw ffioedd a thaliadau, grantiau, ardrethi busnes a'r dreth gyngor.

Ffioedd a thaliadau

Mae ffynonellau incwm o ffioedd a thaliadau yn amrywio o ffioedd parcio i lety preswyl ar gyfer yr hen, taliadau prydau ysgol, ffioedd cynllunio, casglu gwastraff swmpus, llogi cyfleusterau ac incwm o osodiadau masnachol megis unedau diwydiannol.

Grant Llywodraeth ac Ardrethi (Busnes)

Mae Llywodraeth Cymru yn darparu cyllid i awdurdodau lleol drwy nifer o ffynonellau, gan gynnwys y grant sengl mwyaf a elwir y Grant Cynnal Refeniw, y gallant ei ddefnyddio i unrhyw ddiben y maent yn dymuno wrth ddarparu'r gwasanaethau y maent yn gyfrifol amdanynt. Mae cyllid arall a roddir i Gynghorau gan Lywodraeth Cymru yn cynnwys grantiau i ddibenion penodol. Yn ychwanegol at y cyllid y mae'r awdurdodau yn ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru, maent yn derbyn rhai grantiau wedi'u neilltuo gan gyrff eraill y Llywodraeth (ni ellir defnyddio'r grantiau hyn ond i'r dibenion penodol y maent wedi eu rhoi ar eu cyfer). At hynny, maent yn derbyn

incwm o drethi annomestig (busnes) sy’n cael eu pennu’n genedlaethol ac oddi wrth y dreth gyngor sy’n cael ei phennu’n lleol.

Mae awdurdodau lleol hefyd yn derbyn grantiau gan Lywodraeth Cymru ar gyfer gwariant cyfalaf, a gallant benderfynu faint y gallant fforddio ei fenthyca ar sail asesiad darbodus o’u harian gan ddefnyddio codau ymarfer proffesiynol (Cod Darbodus). Cyfeirir at arian a fenthycir o dan y cod fel Benthyciad Darbodus.

Y Dreth Gyngor

Ar ôl cymryd i ystyriaeth incwm o ffioedd a thaliadau, grantiau’r Llywodraeth a'r ardrethi annomestig, caiff gwariant refeniw ei ariannu drwy Dreth Gyngor, a godir ar bob eiddo o fewn ardal y Cyngor, yn amodol ar rai gostyngiadau ac eithriadau.

Y Dreth Gyngor yw’r unig elfen o gyllid y Cyngor sy'n seiliedig ar dreth nad yw’n cael ei phenderfynu gan y Llywodraeth. Yn 2017-18, mae incwm y Dreth Gyngor yn cynrychioli 18% o Wariant Refeniw Gros y Cyngor.

CRYNODEB O'R TALIADAU I'W CODI

Gofyniad y Dreth Gyngor 2017-18

Er mwyn cwblhau ei gyllideb, rhaid i'r Cyngor bennu gofyniad y dreth gyngor – sef y swm o arian sydd i gael ei godi drwy'r dreth gyngor. Mae hyn ar ôl cyllido'r holl bwysau ac asesu lefelau'r incwm gan y Llywodraeth ac o fannau eraill. Nid yw'r dreth gyngor yn cyfrif ond am 18% o'r arian y mae'r Cyngor yn ei dderbyn. Mae lefel y cynnydd yn ceisio sicrhau cydbwysedd priodol rhwng anghenion y Cyngor a'i ddinasyddion. Sylfaen y Dreth Gyngor ar gyfer Pen-y-bont ar Ogwr am 2017-18 yw 52,759.01, sy'n rhoi Treth Gyngor band D o £1,335.42, fel y dangosir yn y tabl isod:

Cyfrifir Treth Gyngor gyfartalog Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr fel y dangosir isod:

Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	2016-17 £	2017-18 £
Y Gwariant a godir ar y Cyfrif Refeniw	390,934,937	394,272,302
Yr incwm sy'n cael ei gredydu i'r Cyfrif Refeniw	**-136,043,747**	**-136,179,000**
Is-gyfanswm	**254,891,190**	**258,093,302**
Grant Cynnal Refeniw (RSG)	-145,232,718	-141,610,389
Dosbarthiad NNDR (Ardrethi Busnes)	-42,282,679	-46,027,476
Is-gyfanswm	**63,375,793**	**70,455,437**
Gofyniad y Dreth Gyngor	63,375,793	70,455,437
Sylfaen Net y Dreth Gyngor (cyfwerth â Band D)	51,916.19	52,759.01
Gofyniad y Dreth Gyngor ym mand D	**£1,297.78**	**£1,335.42**
Newid Canrannol dros y flwyddyn flaenorol	**3.9%**	**2.9%**

Mae anheddau yn cael eu prisio ar sail yr hyn y gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt fod wedi ei gyrraedd ar y farchnad agored pe baent wedi eu gwerthu ar 1 Ebrill 2003. Mae defnyddio'r data hwn ar gyfer yr holl brisiadau yn golygu nad oes angen iddynt gael eu haddasu ar gyfer newidiadau yn y pris dros amser. Bydd annedd newydd a adeiledir ym mis Ebrill 2017 yn cael ei phrisio ar sail ei gwerth ar y farchnad agored fel pe bai wedi cael ei gwerthu ar 1 Ebrill 2003. Mae'r tabl isod yn dangos lefel y Dreth Gyngor ar gyfer trigolion Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr fesul band eiddo.

Bandiau A - I y Dreth Gyngor 2017-18

Band	Terfynau Bandiau'r Dreth Gyngor (gwerth eiddo ar 1.4.2005)	y Dreth Gyngor 2017-18	y Dreth Gyngor 2016-17
A	Hyd at £44,000	£890.28	£865.19
B	£44,001 to £65,000	£1,038.66	£1,009.38
C	£65,001 to £91,000	£1,187.04	£1,153.58
D	**£91,001 to £123,000**	**£1,335.42**	**£1,297.78**
E	£123,001 to £162,000	£1,632.18	£1,586.18
F	£162,001 to £223,000	£1,928.94	£1,874.57
G	£223,001 to £324,000	£2,225.70	£2,162.97
H	£324,001 to £424,000	£2,670.84	£2,595.56
I	£424,001 a throsodd	£3,115.98	£3,028.15

Taliadau'r Dreth Gyngor Band D fesul ardal Cyngor Cymuned 2017-18

Mae bil y Dreth Gyngor ar gyfer blwyddyn ariannol 2017-18 (o'r 1af o Ebrill 2017 hyd yr 31ain o Fawrth 2018) yn cynnwys y taliadau a godir gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr, Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu ar gyfer De Cymru a Chynghorau Cymuned/Tref. Mae'r Cyngor yn casglu'r ffioedd ar gyfer y ddau gorff arall drwy fecanwaith y Dreth Gyngor. Telir yr arian a gasglwyd wedyn i'r cyrff perthnasol yn unol â'r swm y maent wedi ei gynnwys yn eu cyllideb sydd i'w godi ar aelwydydd ym Mwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr. Yn 2017-18 mae'r symiau sy'n gwneud y Dreth Gyngor yn £11.514 miliwn ar gyfer Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu ar gyfer De Cymru, £2.053 miliwn ar gyfer Cynghorau Cymuned a £70.455 miliwn ar gyfer Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr.

Dangosai'r tabl blaenorol y Dreth Gyngor ar gyfer trigolion Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr fesul band eiddo. Mae Praeseptau Cynghorau Cymuned yn amrywio ar draws y Sir gan gynhyrchu amrywiadau ac mae'r tabl isod yn dangos y cyfanswm sy'n daladwy fesul ardal Cyngor Cymuned ar gyfer 2017-18:

Cyngor Cymuned	Band D £	Cyngor Cymuned £	Heddlu £	Cyfanswm
Cyngor Cymuned Bracla	1,335.42	34.02	218.24	1,587.68
Cyngor Tref Pen-y-bont ar Ogwr	1,335.42	77.43	218.24	1,631.09
Cyngor Cymuned Cefn Cribwr	1,335.42	44.95	218.24	1,598.61
Cyngor Cymuned Coety Uchaf	1,335.42	18.02	218.24	1,571.68
Cyngor Cymuned Corneli	1,335.42	34.98	218.24	1,588.64
Gyngor Cymuned Llangrallo Uchaf	1,335.42	29.76	218.24	1,583.42
Cyngor Cymuned Llangrallo Isaf	1,335.42	23.81	218.24	1,577.47
Cyngor Cymuned Cwm Garw	1,335.42	30.56	218.24	1,584.22
Cyngor Cymuned Trelales	1,335.42	30.52	218.24	1,584.18
Cyngor Cymuned Llangynwyd Isaf	1,335.42	46.75	218.24	1,600.41
Cyngor Cymuned Llangynwyd Ganol	1,335.42	50.85	218.24	1,604.51
Cyngor Tref Maesteg	1,335.42	54.00	218.24	1,607.66
Cyngor Cymuned Merthyr Mawr	1,335.42	15.28	218.24	1,568.94
Cyngor Cymuned Newcastle Uchaf	1,335.42	24.56	218.24	1,578.22
Cyngor Cymuned Cwm Ogwr	1,335.42	26.22	218.24	1,579.88
Cyngor Tref Pencoed	1,335.42	43.92	218.24	1,597.58
Cyngor Tref Porthcawl	1,335.42	32.65	218.24	1,586.31
Cyngor Cymuned y Pîl	1,335.42	32.20	218.24	1,585.86
Cyngor Cymuned Llansanffraid	1,335.42	23.26	218.24	1,576.92
Cyngor Cymuned Ynysawdre	1,335.42	30.89	218.24	1,584.55

Canran yr Anheddau fesul Band Eiddo fel ar 6.2.2017

Dyrennir eiddo i fandiau gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio (VOA), asiantaeth annibynnol nad yw'n rhan o'r Cyngor. Ers 2005, mae'r dreth gyngor wedi'i chyfrifo drwy ddefnyddio naw o fandiau prisio (bandiau A i I) a sefydlwyd yn 2005 gan ddefnyddio gwerthoedd tai 2003.

Ar gyfer eiddo Band A, sy'n cyfrif am ychydig dros 16% o eiddo ym Mwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr, mae elfen y Cyngor o’r Dreth Gyngor yn £890.28. Rhydd y tabl isod fanylion y ganran o anheddau’r cyngor fesul band y Dreth Gyngor.

Band	Gwerth ar 1.4.2005	Cymhareb	Nifer yr Anheddau	% o Anheddau Yn y band	Treth Gyngor CBSPO 2017-18 £
A	Hyd at £44,000	6/9	10,382	16.34%	890.28
B	£44,001 to £65,000	7/9	15,114	23.78%	1,038.66
C	£65,001 to £91,000	8/9	14,297	22.50%	1,187.04
D	£91,001 to £123,00	9/9	10,211	16.07%	1335.42
E	£123,001 to £162,000	11/9	7,495	11.79%	1,632.18
F	£162,001 to £223,000	13/9	4,231	6.66%	1,928.94
G	£223,001 to £324,000	15/9	1,437	2.26%	2,225.70
H	£324,001 to £424,000	18/9	277	0.44%	2,670.84
I	£424,001 a throsodd	21/9	105	0.17%	3,115.98

Mae 63% o eiddo ym Mwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr yn talu llai na’r hyn sy’n cyfateb i Fand D, sef y band a ddefnyddir yn gyffredin i gymharu lefelau’r Dreth Gyngor ar draws Awdurdodau.

% yr Anheddau fesul Band

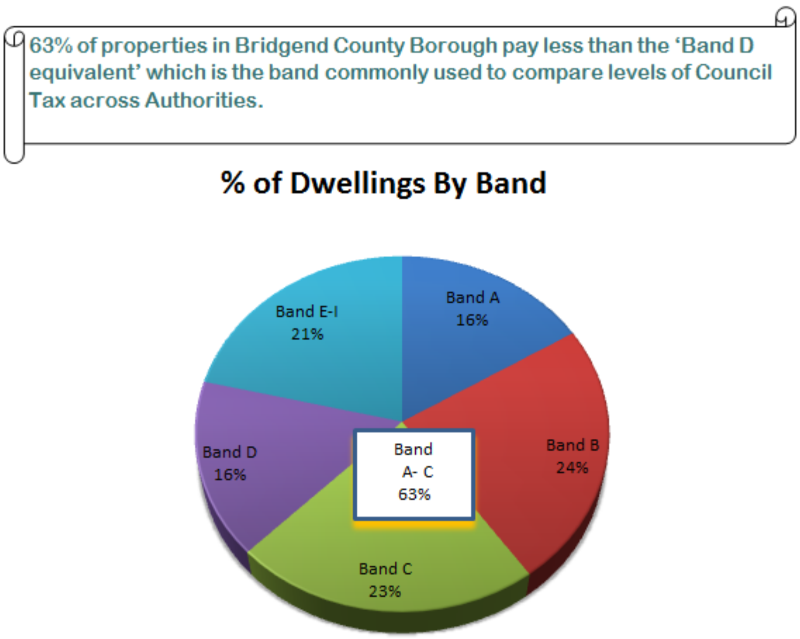

F.Mantle 13.2.2017

Ardrethi Annomestig (Busnes) (NDR)

NDR yw'r ffordd y mae busnesau a defnyddwyr eiddo annomestig arall yn cyfrannu tuag at gostau gwasanaethau'r awdurdod lleol. Gosodir lluosydd Ardrethi Busnes Cenedlaethol gan Lywodraeth Cymru.

Ardrethi Annomestig (Busnes)	2017-18	2016-17
Ardreth Fusnes Genedlaethol (a osodwyd gan Lywodraeth Cymru)	49.9c y £	48.6c y £

Mae eiddo busnes gwag wedi'i eithrio rhag talu'r ardreth fusnes am 3 mis ar ôl i'r eiddo ddod yn wag. Ceir hefyd eithriadau ychwanegol ar gyfer rhai mathau o eiddo neu eiddo sydd o dan werth ardrethol penodol.

O dan Ryddhad Ardrethi Busnesau Bach, bydd (sydd wedi'i ymestyn yng Nghymru tan 31 Mawrth 2018), bydd safleoedd busnes sydd â gwerth ardrethol o hyd at £6,000 yn cael rhyddhad o 100% a'r rheiny sydd â gwerth ardrethol rhwng £6,001 a £12,000 yn cael rhyddhad ar sail tapr o 100% i sero.

CYLLIDEB REFENIW 2017-18

O’r Gyllideb gros i’r Gyllideb net

Fel rhan o'r broses o bennu'r gyllideb a'r Dreth Gyngor, mae'n ofy(25%)nnol i’r Cyngor yn
ôl Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 (adran 32) gynhyrchu cyfrifiad o'r gwariant net amcangyfrifedig a elwir yn ofyniad y gyllideb.

Mae'r diagram isod yn esbonio’r gwahaniaeth rhwng y gyllideb gros a’r gyllideb net:

Cyllideb Gros (Cyfanswm yr arian y mae’r Cyngor yn ei wario ar ddarparu ei wasanaethau i’r gymuned) **£394 miliwn**	llai	Grantiau eraill, cyfraniadau a chronfeydd wrth gefn **£21 miliwn**	llai	Ffioedd, taliadau ac incwm arall **£30 miliwn**	llai	Grantiau’r Llywodraeth **£85 miliwn**	=	**Cyllideb Net** (Cyfanswm gwariant y Cyngor sy’n cael ei ariannu o’r Grant Cynnal Refeniw, Ardrethi Busnes a derbyniadau’r Dreth Gyngor) **£258 miliwn**

Cyfrif Refeniw

Dyma’r cyfrif a ddefnyddir ar gyfer talu am wasanaethau’r awdurdod lleol o ddydd i ddydd. Dyma’r gwariant y creffir fwyaf arno ac sy’n derbyn y cyhoeddusrwydd mwyaf am ei fod yn cwmpasu holl wasanaethau'r Cyngor ac yn cael ei ariannu’n rhannol, er nad yn gyfan gwbl, o incwm y Dreth Gyngor.

Gwariant refeniw net fesul Cyfarwyddiaeth Gwasanaeth - Crynodeb

Gwariant Gwasanaeth	Cyllideb net £’000	Y swm tybiannol cyfwerth â Band D £
Addysg & Chymorth i Deuluoedd	21,512	111.31
Ysgolion	86,936	449.82
Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles	64,683	334.68
Cymunedau	23,858	123.45
Gwasanaethau Gweithredol a Phartneriaeth	15,249	78.90
Prif Weithredwyr / Cyllid	3,886	20.11
Cyllidebau Corfforaethol		
Ariannu Cyfalaf	10,184	52.69
Ardollau	7,020	36.32
Gwaith Atgyweirio a Chynnal a Chadw	900	4.66
Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor	14,254	73.75
Ardoll prentisiaeth	700	3.62
Costau Cysylltiedig â Phensiwn	1,258	6.51
Premiymau Yswiriant	1,559	8.07
Cyllidebau Corfforaethol Eraill	6,094	31.53
Gwariant net i gael ei ariannu	**258,093**	**1,335.42**

Gwariant net fesul Gwasanaeth

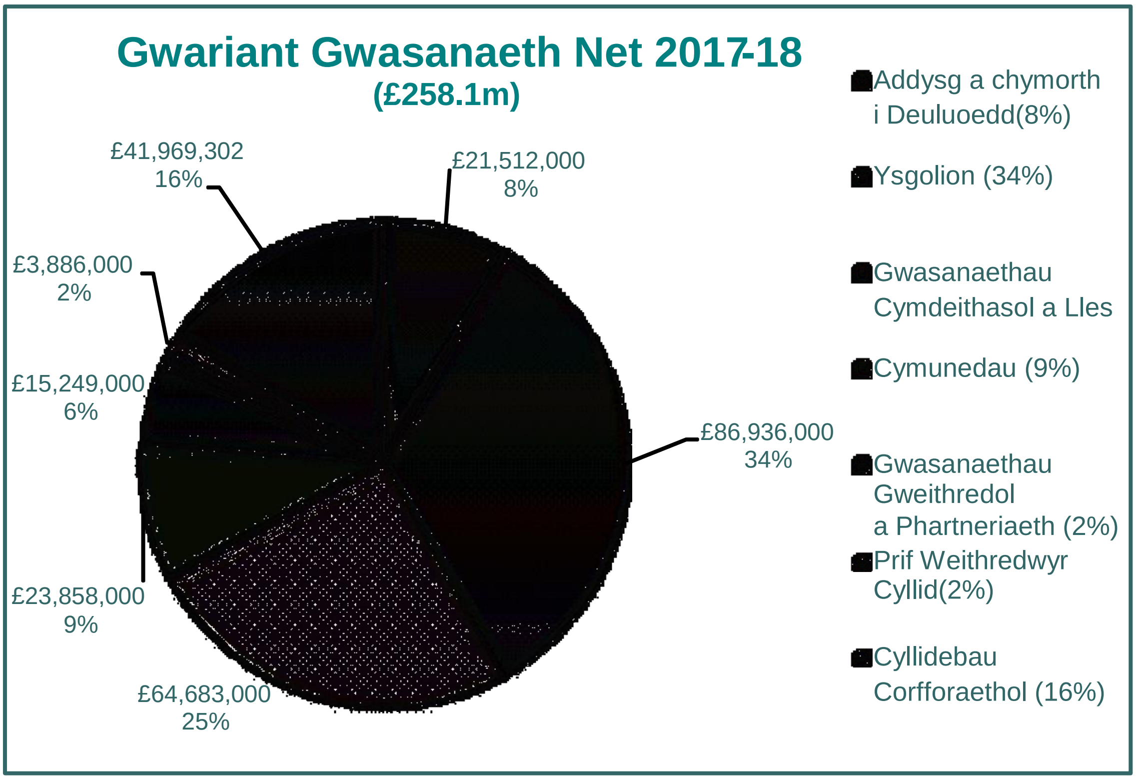

Ariannu Gwariant Refeniw Net

Mae'r siart canlynol yn dadansoddi prif ffynonellau ariannu'r gwariant net ar gyfer 2017-18

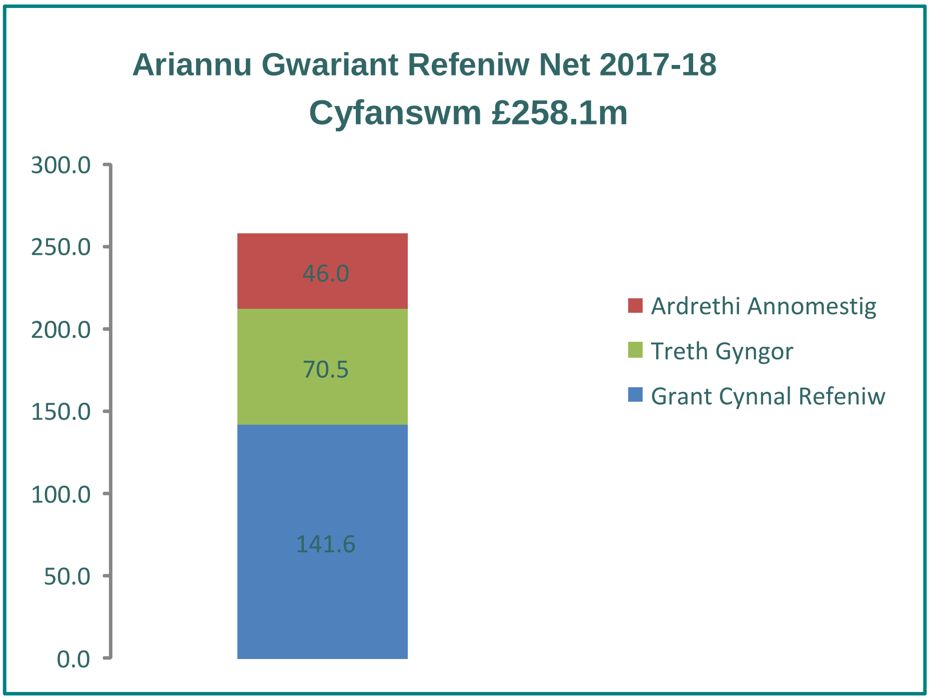

Gwariant Net ar Wasanaethau fesul Math

	Y Gyllideb £'000	%
Costau Cyflogeion	171,684	44%
Costau Cysylltiedig ag Adeiladau	13,238	3%
Gwariant Cysylltiedig â Thrafnidiaeth	14,379	4%
Cyflenwadau a Gwasanaethau	38,648	10%
Taliadau Trydydd Parti	76,755	19%
Taliadau Trosglwyddo	65,595	17%
Gwasanaethau Cefnogi	362	0%
Costau Cyllido Cyfalaf	13,611	3%
Gwariant Gros	**394,272**	**100%**
Incwm		
Grantiau Penodol y Llywodraeth	(85,022)	
Grantiau a Chyfraniadau Eraill	(20,954)	
Ffioedd, Taliadau ac Incwm Arall	(30,203)	
Cyfanswm yr Incwm	**(136,179)**	
Gwariant Net	**258,093**	

Rhoddir dadansoddiad o'r gwariant refeniw gros fesul categori yn y tabl isod:

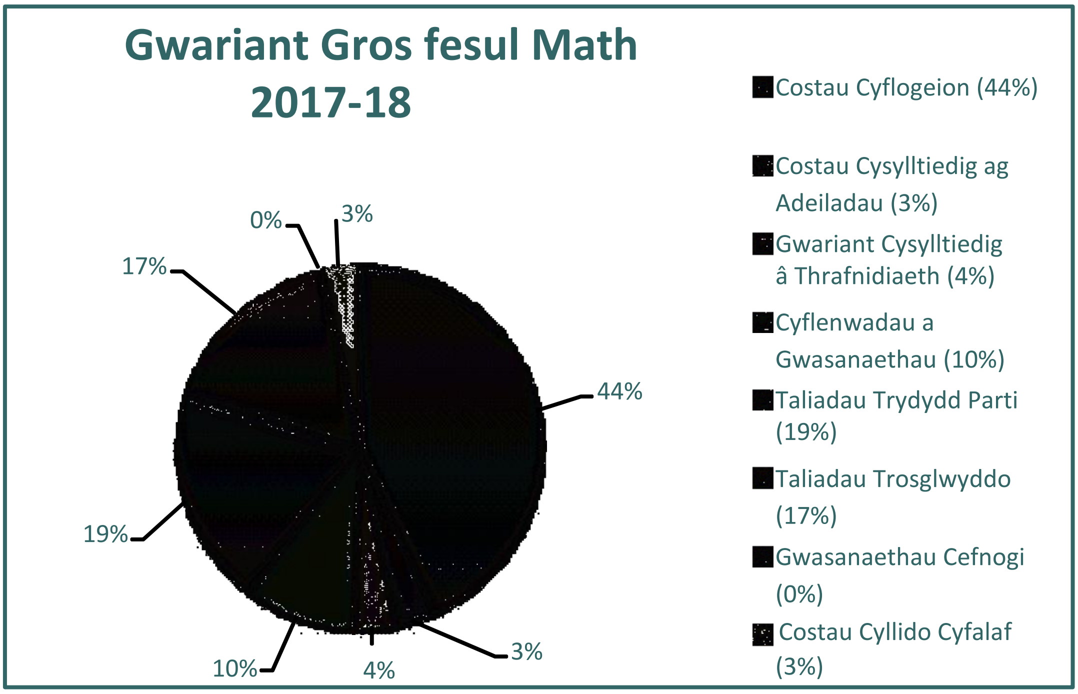

Cyllideb Net fesul Blaenoriaeth Gwelliant

Mae cyllideb refeniw net yr awdurdod o £258,093 miliwn yn talu am gyflawni blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor a gwasanaethau craidd a swyddogaethau statudol. Rhydd y siart isod fanylion sut y mae hyn wedi'i ddyrannu ar gyfer 2017-18.

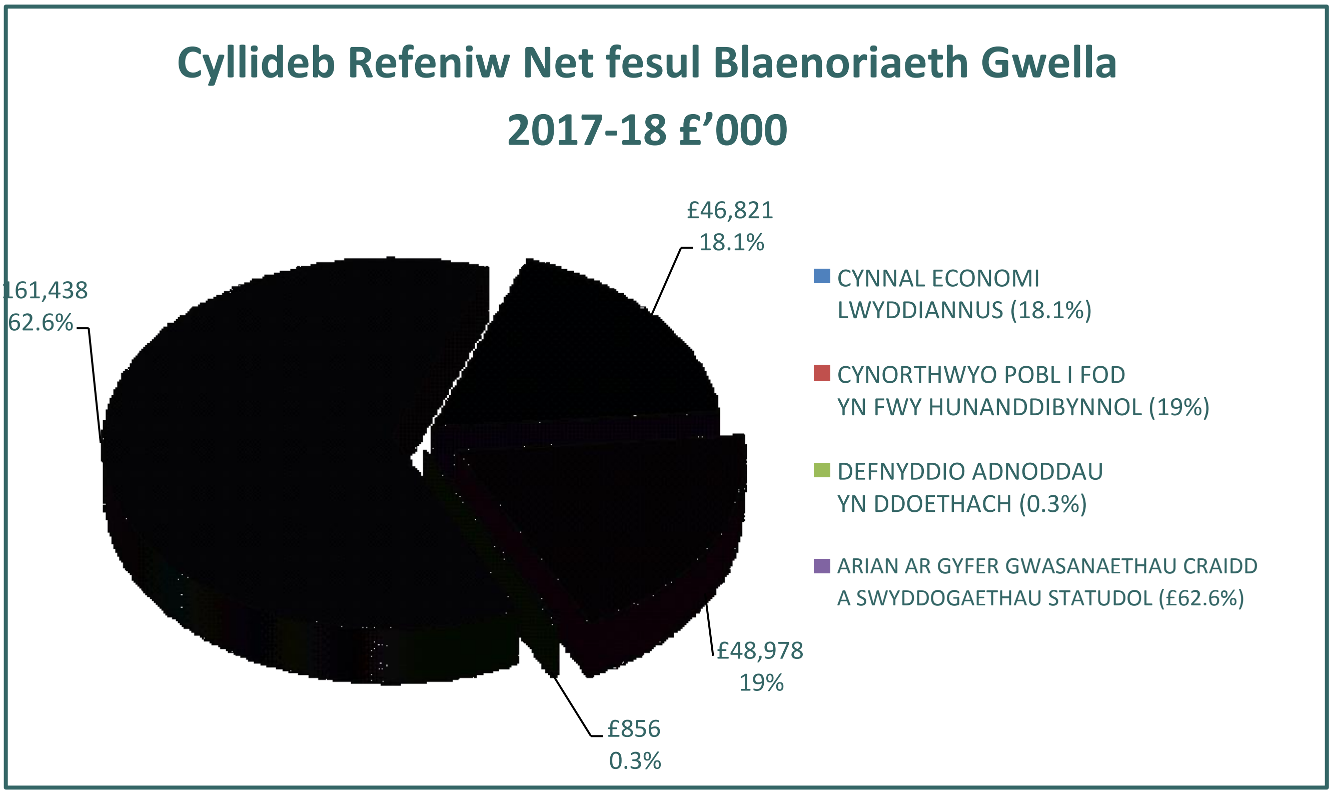

Gwariant Refeniw Gros

Mae'r siartiau isod yn amlinellu ein cynlluniau incwm a gwariant ar gyfer 2017-18.

Cost gros gwasanaethau refeniw a ddarperir gan y Cyngor yn 2017-18 yw £394 miliwn; mae hyn yn cynnwys gwariant a ariennir gan ffrydiau incwm eraill gan gynnwys grantiau eraill gan y Llywodraeth, grantiau a cyfraniadau eraill, derbyniadau gan gwsmeriaid a chleientiaid a llog ar fuddsoddiadau.

O ble mae'r arian yn dod

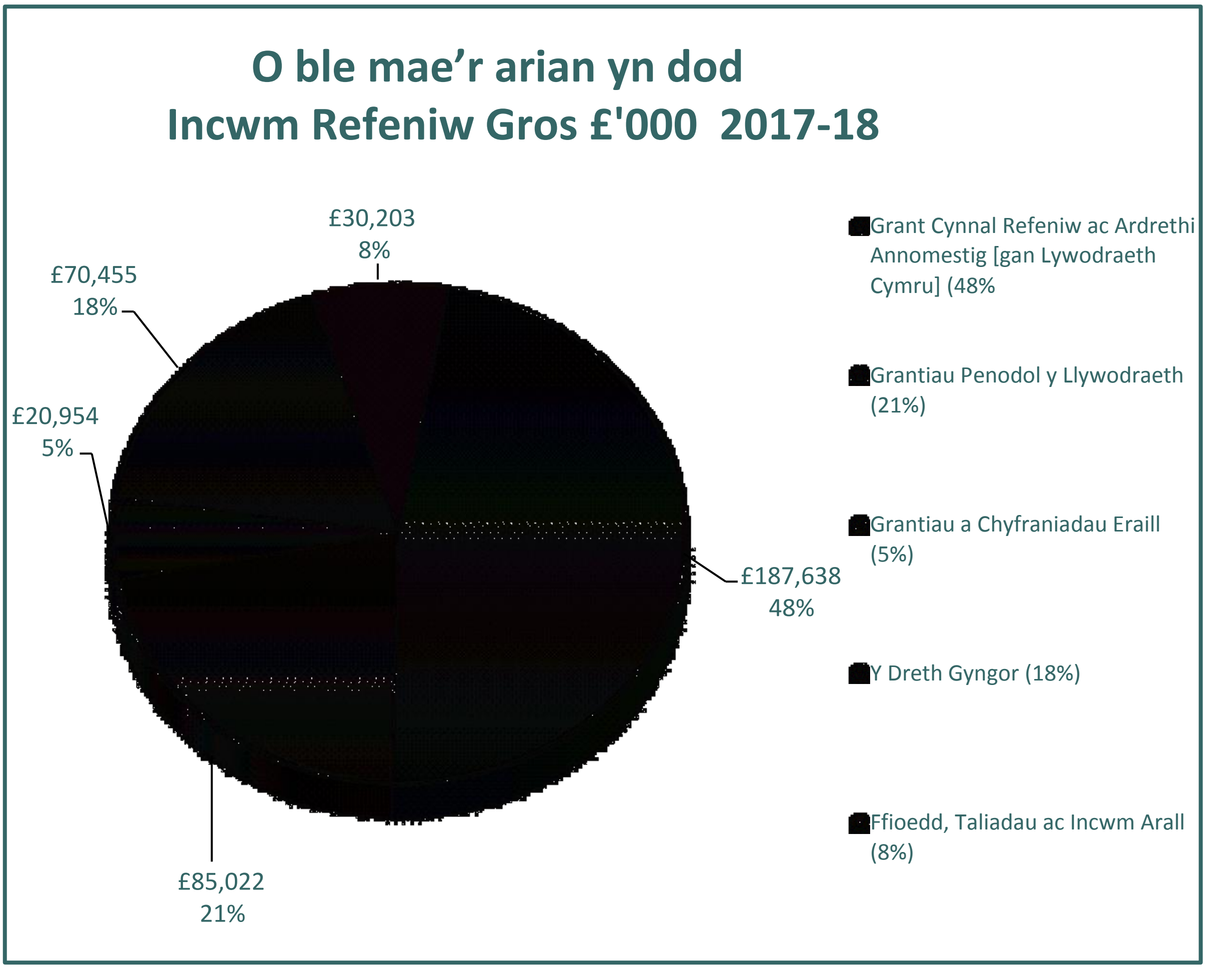

Ble mae'r arian yn cael ei wario

Ble mae'r arian yn cael ei wario
Gwariant Refeniw Gros £'000 2017-18

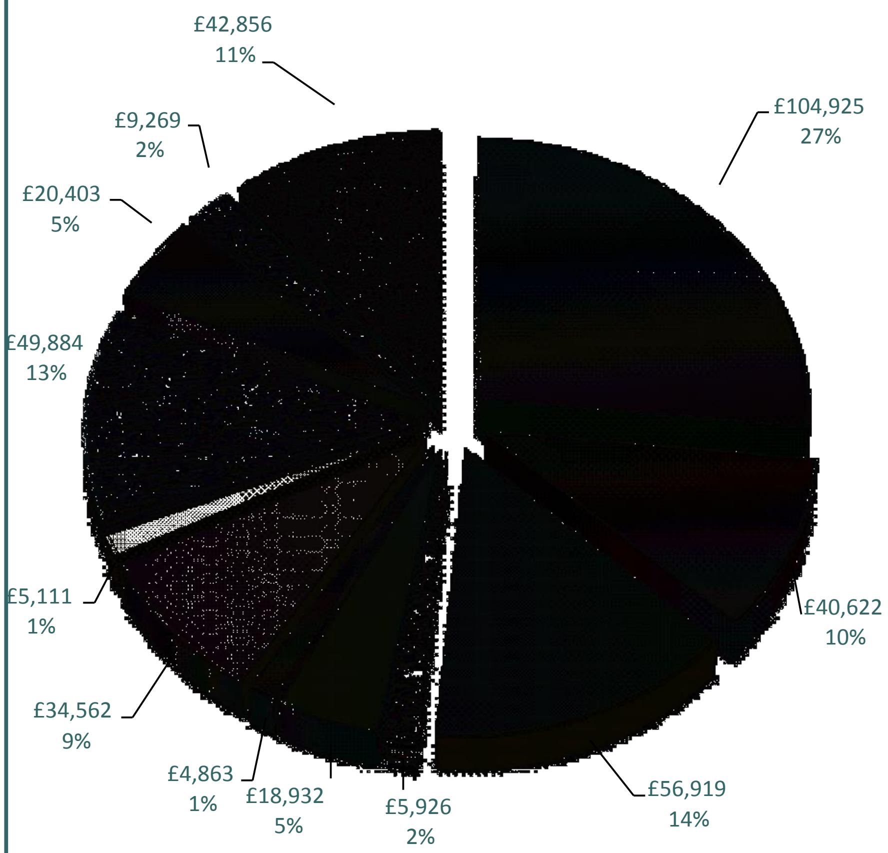

SYLWER: Mae **Swyddogaethau Corfforaethol** yn cynnwys Costau Cyllido Cyfalaf, Praeseptau ac Ardollau, Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a darpariaeth gorfforaethol ar gyfer cyflogau a phrisiau. Mae **Adfywio a Datblygu** yn achosi gwariant o natur gyfalafol.

CYLLIDEB GYFALAF

Yn ogystal â gwario arian ar ddarparu gwasanaethau o ddydd i ddydd, mae'r Cyngor hefyd yn gwario arian ar ddarparu cyfleusterau newydd, gwella asedau a'r seilwaith, cyfoethogi asedau neu ddarparu grantiau cyfalaf i eraill. Mae'r Gyllideb Gyfalaf yn cynnwys gwariant ar nifer o brosiectau buddsoddi strategol sylweddol sy'n cefnogi nifer o'r blaenoriaethau corfforaethol newydd arfaethedig (cefnogi economi lwyddiannus, helpu pobl i fod yn fwy hunanddibynnol a gwneud defnydd doethach o'r adnoddau).

Mae'r gyllideb gyfalaf 2017-18 yn cynnwys gwariant ar y prosiectau canlynol:

- Ysgolion yr 21ain ganrif
- Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd
- Cyfleusterau gofal ychwanegol

Ceir manylion ariannu'r Rhaglen Gyfalaf yn y tabl isod:

Meysydd Gwasanaeth	**2017-18 £' M**
Cyllid Cyfalaf Cyffredinol - Benthyca gyda Chymorth	3.909
Grant cyfalaf Cyffredinol	2.379
Derbyniadau Cyfalaf	17.636
Wrth gefn wedi ei Glustnodi	8.532
Menter Benthyca Llywodraeth Leol (Ysgolion yr 21ain ganrif)	4.334
Benthyciad gan Lywodraeth Cymru	2.400
Cyllid Allanol	21.996
Cyfraniad Refeniw	1.393
Benthyca Darbodus (heb gymorth)	1.275
Ariannu Gros	**63.850**

Darlunnir hyn ymhellach yn y siart isod:

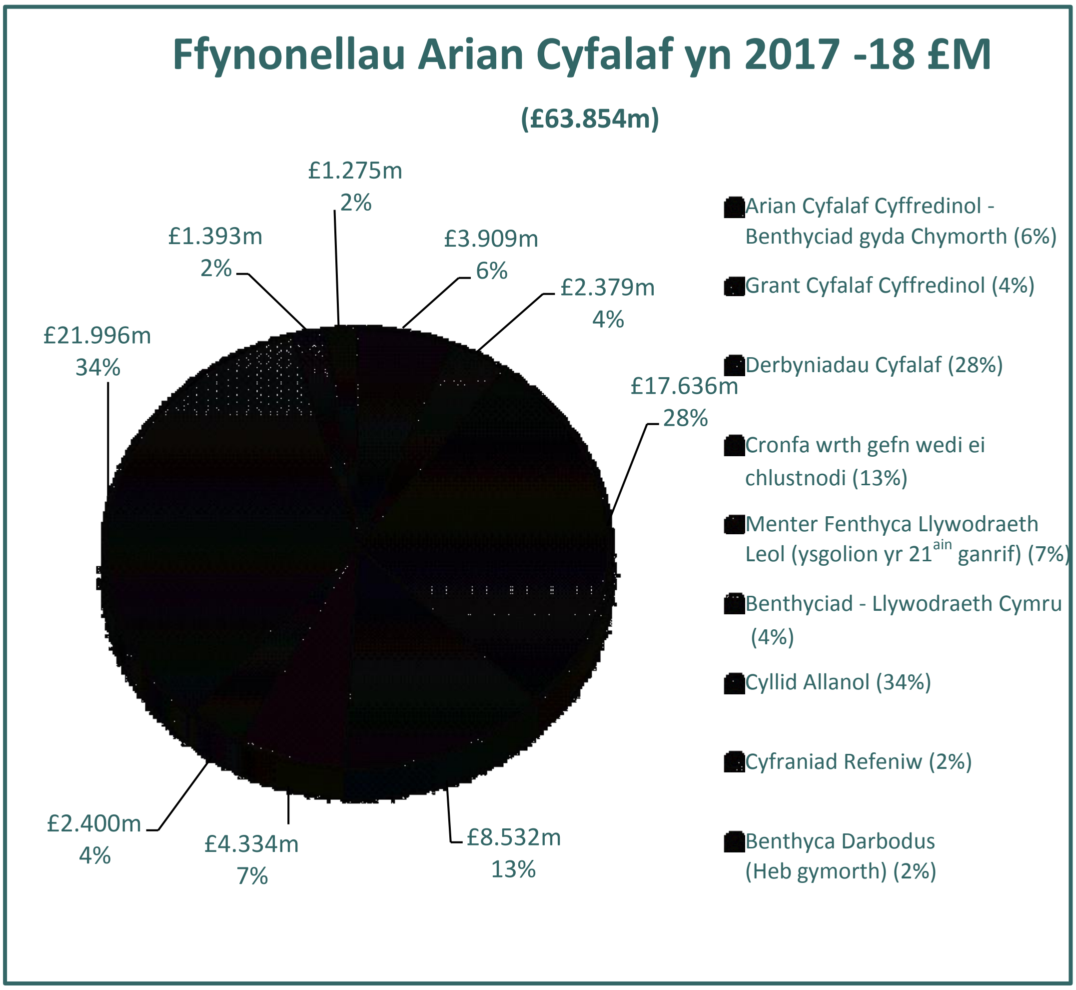

Dyrannwyd y Gyllideb Gyfalaf fel a ganlyn:

Maes gwasanaeth	Cyllideb 2017-18 £M	%
Addysg & Chymorth i Deuluoedd	32.469	51
Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles - Gofal Cymdeithasol Oedolion	3.338	5
Cymunedau - Gwaith Stryd	2.889	4
Cymunedau - Adfywio a Datblygu	16.961	27
Cymunedau - Eiddo	7.197	11
Gwasanaethau Gweithredol & Phartneriaeth - TGCh & Thrawsnewid Digidol	1.000	2
Cyfanswm : Cyllideb Gyfalaf	**63.854**	**100**

Darlunnir hyn ymhellach yn y siart isod:

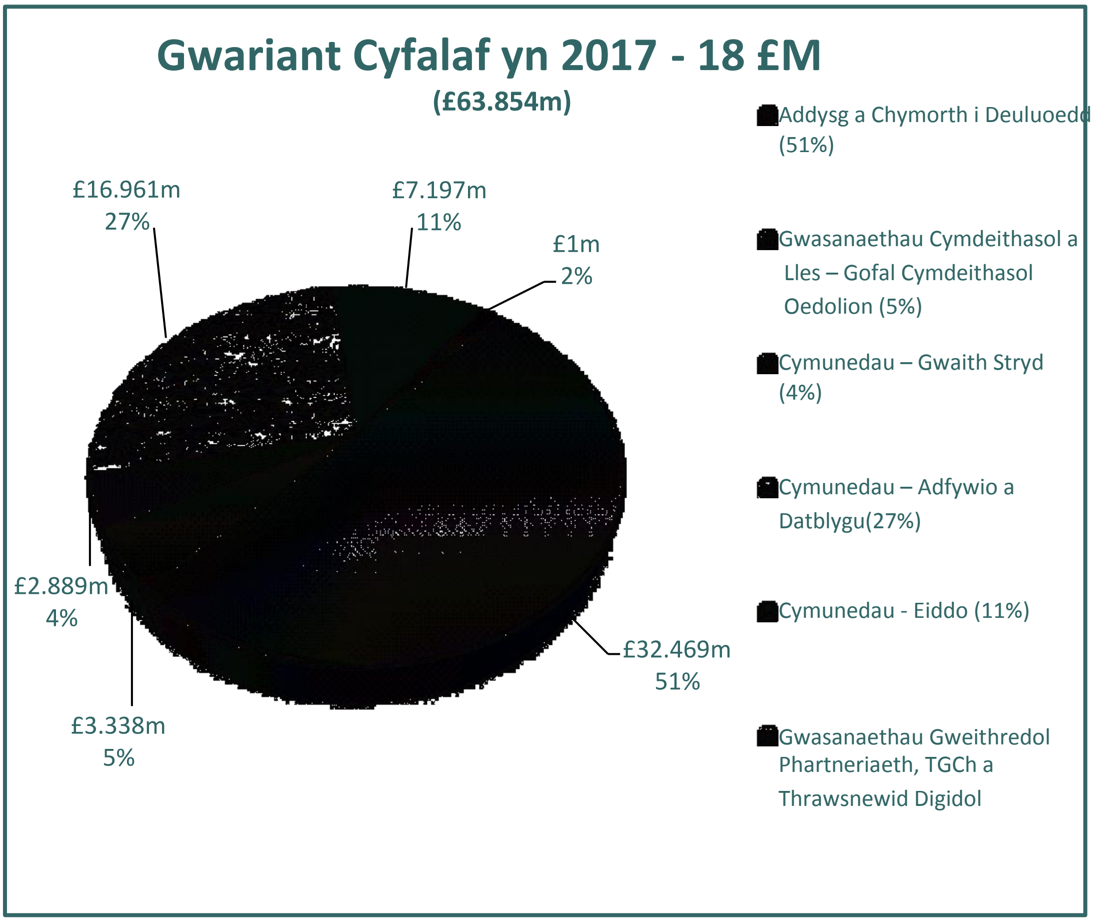

(2%)

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL PEN-Y-BONT AR OGWR

YSTADEGAU ALLWEDDOL

Arwynebedd mewn hectarau: 25,073

Poblogaeth (Amcangyfrif Canol Blwyddyn 2015)	142,092
Strwythur Oedran	
0-14	23,990
5-15	24,841
30-44	26,829
45-64	38,610
65-74	15,615
Dros 75 mlwydd oed	12,208

Yr Etholwyr:
Y Nifer ar y Gofrestr (Chwefror 2015)

Y Cyngor:

Nifer y Cynghorwyr	54

Cynrychiolwyr Gwleidyddol fel ar 3.2.2017

Ceidwadwyr	1
Annibynwyr	4
Annibynwyr	12
Llafur	33
Democratiaid Rhyddfrydol	3
Plaid Cymru	1

YSTADEGAU GWASANAETHAU

Gwasanaethau Addysg a Chymorth i Deuluoedd

Poblogaeth (Amcangyfrif Canol Blwyddyn 2017)	Data Ystadegol
Poblogaeth 3 oed (defnyddir ar gyfer modelu niferoedd ysgolion meithrin)	1,751
Poblogaeth 3 i 11 oed	14,845
Poblogaeth 3 i 16 oed	22,576
Poblogaeth 11 i 15 oed (defnyddir gyda disgyblion ysgolion uwchradd)	7,699
Poblogaeth 11 i 20 oed	15,286
Poblogaeth 16 oed a throsodd	117,635
Poblogaeth 16 i 18 oed (i'w ddefnyddio gyda niferoedd disgyblion ysgolion uwchradd)	4,844
Poblogaeth 0 i 17 oed(defnyddir ar gyfer dangosydd pwysedig dan 18)	29,274

Math o Sefydliad Addysgol	Nifer Unedau	Nifer ar y Gofrestr allan o ffurflen 2016 i LIC
Meithrinfeydd (yn cynnwys dosbarthiadau meithrin mewn ysgolion cynradd ac arbennig)	48	1,795
Ysgolion Cynradd	48	11,165
Ysgolion Uwchradd	9	9,202
Ysgolion Addysg Arbennig neu Gyfleusterau	2	352

Gwasanaethau ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles

Gwasanaeth	Nifer Unedau	Nifer Bras o Bobl
Gofal Preswyl – Pobl Hŷn (Sefydliadau Awdurdod Lleol) ar 31/03/2016	4	94
Gofal gyda Chymorth – ar gyfer oedolion ag anableddau dysgu (Sefydliadau Awdurdod Lleol)	12	38
Gofal Dydd - Pobl Hŷn (Sefydliadau Awdurdod Lleol)	2	145
Gofal Dydd – ar gyfer oedolion ag anableddau dysgu (Sefydliadau Awdurdod Lleol)	6	192
Nifer o Bobl Hŷn yn cael eu cynorthwyo mewn Cartrefi Gofal ar 31/03/2016		415
Nifer o Oedolion o dan 65 yn cael eu cynorthwyo mewn cartrefi gofal at 31/03/2016		45
Nifer o bobl yn derbyn gofal yn y cartref ar 31/03/2016		1,111
Nifer o bobl yn derbyn offer ar 31/03/2016		2,118

Gwasanaeth Oedolion a Ddarparwyd yn 2015-16	Number
Oriau o ofal cartref a ddarparwyd gan yr awdurdod lleol i gleientiaid 18 oed a throsodd	232,460
Oriau o ofal cartref a ddarparwyd gan y sector annibynnol o dan gontract	364,615
Cyfanswm yr Oedolion yn derbyn Gwasanaethau 18-64 oed	864
Cyfanswm yr Oedolion yn derbyn Gwasanaethau 65 oed a throsodd	2,634
Cyfanswm yr Oedolion yn derbyn Gwasanaethau	3,498
Nifer y cleientiaid â chynllun gofal ar 31 Mawrth y cafodd eu cynllun gofal ei adolygu fel sy'n ofynnol yn ystod y flwyddyn	1,617
Nifer y cleientiaid â chynllun gofal ar 31 Mawrth a ddylai fod wedi cael eu hadolygu yn ystod y flwyddyn	1,974
Nifer y gofalwyr oedolion y cynigiwyd asesiad iddynt neu adolygiad o'u hanghenion drostynt eu hunain yn ystod y flwyddyn	2,003
Nifer y gofalwyr oedolion a gafodd eu hasesu neu eu hailasesu drostynt eu hunain yn ystod y flwyddyn ac y darparwyd gwasanaeth ar eu cyfer	154
Nifer y gofalwyr oedolion a gafodd asesiad neu ailasesiad o'u hanghenion drostynt eu hunain yn ystod y flwyddyn	417
Nifer gofalwyr oedolion	2,102
Nifer yr oedolion a aseswyd yn ystod y flwyddyn	3,203

Gwasanaeth a Ddarparwyd i Blant sy'n Derbyn Gofal yn 2015-16	Nifer o blant
Cyfanswm y plant mewn angen	772
Cyfanswm y plant sy'n derbyn gofal oddi cartref	380
Lleoliadau Maeth	305
Gosodwyd i'w mabwysiadu	15
Cartrefi'r Awdurdod Lleol	20
Gosodwyd gyda'u rhieni eu hunain neu berson arall â chyfrifoldeb rhiant	40

Gwasanaethau ar gyfer Cymunedau

Gwasanaeth	Data Ystadegol
Gwaith Stryd	
Nifer o geisiadau cynllunio a dderbyniwyd yn 2015-16	914
Cyfanswm unedau golau stryd	19,733
Cyfanswm tunelli o wastraff solid dinesig (a ddisgwylir yn 2016-17)	69,900
Cyfanswm tunelli ailgylchu (a ddisgwylir yn 2016-17)	40,500
% Ailgylchu (a ddisgwylir yn 2016-17)	57.9%
Targed ar gyfer gwerth ariannol adfywio canol tref a gyllidir yn allanol Prosiectau sy'n mynd ymlaen / wrthi'n cael eu datblygu	
2016-17	£23M
2017-18	£16M
Trafnidiaeth a Pheirianneg	
Hyd ffordd Sir A (cilometr)	104
Hyd ffordd B ac C (cilometr)	139
Hyd is-ffordd ag wyneb (cilometr)	536
Hyd ffordd Sir A adeiledig (cilometr)	52
Hyd ffordd B ac C adeiledig (cilometr)	83
Hyd is-ffordd adeiledig ag wyneb (cilometr)	434
Trafnidiaeth cerbydau modur ar yr holl brif ffyrdd*	45,118,096
Nifer y cyfleusterau seilwaith sy'n cael eu cynnal:	
Pontydd	101
Twneli	0
Ceuffosydd	103
Pontydd cerdded (yn cynnwys llwybrau cymunedol/pontydd rheilffordd BRB etc.)	102
Tanffyrdd / tanlwybrau	13
Waliau cynnal	155
Cyffyrdd â Signalau	46
Croesfannau Cerddwyr	23

* Ffigurau a gynhyrchwyd yn ganolog gan yr Adran Drafnidiaeth ar gyfer 2015. Caiff ffigurau llif y traffig eu casglu ar sail y cyfrifon traffig yn llawlyfr yr Adran Drafnidiaeth ac maent wedi eu haddasu'n ystadegol i weithio allan y llif mewn miliwn o gerbydau fesul cilomedr.

Gwasanaethau ar gyfer Gwasanaethau Gweithredol a Phartneriaeth

Gwasanaeth	Data Ystadegol
Tai a Digartrefedd	
Aelwydydd y'u cafwyd yn gymwys i dderbyn cymorth, digartref anfwriadol ac mewn angen blaenoriaeth yn 2015-16	57
Swm a wariwyd ar Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl a gwblhawyd yn 2015-16 (Arian Cyfalaf)	£2,313,187
Nifer o Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl a gwblhawyd yn 2015-16	225
Gwasanaethau Rheoliadol	
Nifer o Safleoedd Masnachu ym Mawrth 2016	3,441
Nifer o Safleoedd Bwyd ym Mawrth 2016	1,291
Gwasanaethau Cwsmeriaid	
Nifer o gwsmeriaid a ymwelodd â'r Ganolfan Cyswllt Cwsmeriaid 1af o Ion hyd 31ain o Ragfyr 2016	33,148
Nifer o alwadau ffôn a dderbyniwyd gan y Ganolfan Cyswllt Ffôn	183,537
Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd	
Nifer Cofrestredig o Enedigaethau Byw 1af o Ion hyd 31ain o Ragfyr 2016	2,201
Nifer Cofrestredig o Farwolaethau 1af o Ion hyd 31ain o Ragfyr 2016	1,723
Nifer Cofrestredig o Briodasau 1af o Ion hyd 31ain o Ragfyr 2016	513
Nifer o Drwyddedau Tacsi a roddwyd 1af o Ion hyd 31ain o Ragfyr 2016	592
Nifer o Drwyddedau Cerbydau Hacnai a Cherbydau Hurio Preifat a roddwyd 1af o Ion hyd 31ain o Ragfyr 2016	460
Nifer o drwyddedau alcohol/adloniant newydd a roddwyd 1af o Ion hyd 31ain o Ragfyr 2016	19
Nifer o drwyddedau personol newydd i werthu alcohol a roddwyd 1af o Ion hyd 31ain o Ragfyr 2016	79
Adnoddau Dynol	
Gweithlu Corfforaethol 2016 FTE	2,185.3
Gweithlu Ysgolion 2016 FTE	2,196.2

Llywodraeth Gorfforaethol

Gwasanaeth	Data Ystadegol
Y Dreth Gyngor – Nifer bras o anheddau y gellir codi tâl arnynt fel ar 06/02/2017	63,549
Y Dreth Gyngor – Cyfanswm net y tâl y gellir ei godi 2017-18	70,455,206
Ardrethi Annomestig – Nifer o safleoedd masnachol fel ar 06/02/2017	4,306
Ardrethi Annomestig - Cyfanswm net y tâl y gellir ei godi fel ar 06/02/2017	52,727,273
Gwariant Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor 2016-17 fel ar 01/03/2017	13,391,663
Llwyth Achosion Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor fel ar 1/03/2017	14,074
Cyfanswm yr aelwydydd â disgownt person unigol fel ar 13/02/17	20,357
Nifer o Hawlwyr Budd-dal Tai fel ar 13/02/2017	10,898

F.Mantle 13.2.2017

YSTADEGAU CYMHAROL CYMRU

Cyllidebau Gwariant Refeniw Gros yr Awdurdod Lleol

	2016-17		2015-16	
	£ miliwn	£ y pen*	£ miliwn	£ y pen **
Castell-nedd Port Talbot	342.5	2,438	343.6	2,456
Pen-y-bont ar Ogwr	322	2,280	320.9	2,285
Bro Morgannwg	275.2	2,156	285.9	2,248
Rhondda Cynon Taf	594.7	2,511	574	2,431
Cyfartaledd Cynghorau Sir a Bwrdeistref Sirol Cymru Gyfan		2,268		2,267

*Mae cyfrifiadau £ y pen am 2016-17 yn defnyddio amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn 2014
** Mae cyfrifiadau £ y pen am 2015-16 yn defnyddio amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn 2013

Alldro Gwariant Refeniw Gros yr Awdurdod Lleol

	2015-16		2014-15	
	£ miliwn	£ y pen *	£ miliwn	£ y pen **
Castell-nedd Port Talbot	342.3	2,428	360	2,562
Pen-y-bont ar Ogwr	327.4	2,304	326	2,308
Bro Morgannwg	273.3	2,142	276.2	2,163
Rhondda Cynon Taf	569.3	2,398	592.2	2,500
Cyfartaledd Cynghorau Sir a Bwrdeistref Sirol Cymru Gyfan		2,260		2,309

* Mae cyfrifiadau £ y pen am 2015-16 yn defnyddio amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn 2015.
** Mae cyfrifiadau £ y pen am 2014-15 £ yn defnyddio amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn 2014

Alldro Gwariant Cyfalaf fesul Awdurdod

	2015-16			2014-15	
	£ miliwn		Cyfanswm Gwariant Cyfalaf £ y pen *	£ miliwn	Cyfanswm Gwariant Cyfalaf £ y pen *
Castell-nedd Port Talbot	63		447	57.8	411
Pen-y-bont ar Ogwr	26.3		185	28.5	202
Bro Morgannwg	108.3	***	849	58	454
Rhondda Cynon Taf	66.9		282	71.5	302
Cyfartaledd Cynghorau Sir a Bwrdeistref Sirol Cymru Gyfan			630		312

* Mae cyfrifiadau £ y pen 2015-16 yn defnyddio amcangyfrifon o'r boblogaeth ganol blwyddyn 2015.
** Mae cyfrifiadau £ y pen 2014-15 £ yn defnyddio amcangyfrifon o'r boblogaeth ganol blwyddyn 2014.

*** Bro Morgannwg – Mae £79.2m o'r gwariant yn 2015-16 yn gysylltiedig â Thai yn y Sector Cyhoeddus [Rhaglen Gwella Tai Cyngor (£16M) a phrynu allan o system Cymhorthdal y Tai Cyngor (£63M)].

Poblogaethau amcangyfrifedig ganol 2015

Castell-nedd Port Talbot	140,992
Pen-y-bont ar Ogwr	142,092
Bro Morgannwg	127,592
Rhondda Cynon Taf	237,411
Cyfanswm Cymru	3,099,086

RHESTR TERMAU

Cyllid Allanol Agregedig (AEF)
Cyfanswm y cymorth allanol ar gyfer gwariant refeniw awdurdodau lleol nad yw'n cael ei ariannu o'r dreth gyngor. Mae'n cynnwys grant cynnal refeniw a'r taliadau o elw'r ardrethi annomestig wedi cael ei ailddosbarthu.

Y Gyllideb
Y datganiad sy'n diffinio cynlluniau ariannol y Cyngor dros gyfnod penodol o amser, blwyddyn fel rheol.

Band D
Y Dreth Gyngor sydd i fod i dalu am y cartref cyfartalog. Mae'n cwmpasu eiddo sy'n werth hyd at £123,000 (prisiad yn seiliedig ar werth tai yn 2003). Asesir eiddo mwy newydd ar yr hyn fyddai'r prisiad wedi bod yn 2003.

Cyfwerth â Band D
Nifer yr eiddo band D mewn ardal a fyddai'n codi'r un dreth gyngor â'r nifer gwirioneddol o dai yn yr holl fandiau. Caiff eiddo eu trosi i sail cyfwerth â band D. Er enghraifft, mae un eiddo band H yn gyfwerth â dau eiddo ym mand D, oherwydd bod trethdalwr mewn eiddo band H yn talu dwywaith gymaint o dreth gyngor.

Gwariant Cyfalaf
Nodir y diffiniad i ddibenion cyfalaf yn adran 16 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003, sy'n datgan bod rhaid cyfalafu gwariant yn unol ag arferion priodol.

Bydd gwariant y gellir ei gyfalafu yn cynnwys:
1. Caffael, adfer, gwella neu osod tir;
2. Caffael, adeiladu, paratoi, gwella neu amnewid ffyrdd, adeiladau a strwythurau eraill;
3. Caffael, gosod neu amnewid offer, peiriannau a cherbydau symudol neu rai na ellir eu symud
4. Caffael cyfalaf cyfrannau neu gyfalaf benthyg mewn unrhyw gorff corfforedig;
5. Gwaith y bwriedir iddo gynyddu inswleiddiad thermol adeilad yn sylweddol;
6. Caffael neu baratoi rhaglen gyfrifiadurol.

Cynghorau Cymuned
Cynghorau Cymuned yw'r cyrff cynrychioliadol swyddogol mwyaf lleol yng Nghymru, y caiff eu haelodau eu dewis bob pedair blynedd i gynrychioli holl ardal y Cyngor Cymuned

Cynllun Corfforaethol
Mae'r cynllun corfforaethol yn rhoi cyfeiriad strategol i waith yr Awdurdod er mwyn cyflawni ei weledigaeth ac mae'n nodi amcanion gwella allweddol y Cyngor ar gyfer y blynyddoedd sydd i ddod. Mae'n adlewyrchu'r ymrwymiad parhaus i weithio mewn partneriaeth ag eraill i ddarparu gwasanaethau i'n cymunedau. Mae hefyd yn amlinellu sut y bydd ein blaenoriaethau yn cael eu gweithredu.

Y Dreth Gyngor
Dyma’r ffynhonnell trethiant lleol i'r awdurdod. Codir y dreth gyngor ar aelwydydd sydd o fewn ei ardal gan yr awdurdod bilio, ac mae’n cynnwys treth gyngor ar gyfer awdurdodau Heddlu a Chynghorau Cymuned yn ogystal â threth gyngor yr awdurdod ei hun. Defnyddir yr elw i'w ddosbarthu i awdurdodau praeseptio, ac i'w ddefnyddio gan ei gronfa gyffredinol ei hun.

Cynllun CTR
Disodlwyd Cynllun Budd-Dal y Dreth Gyngor gan Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (CTR) ym mis Ebrill 2013. Gosodir y Cynllun CTR yng Nghymru gan Reoliadau a wnaed o dan Atodlen 1B o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 (fel y'i mewnosodwyd gan Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 2012).

Amcangyfrifon
Dyma’r symiau y disgwylir iddynt gael eu gwario neu eu derbyn fel incwm, yn ystod cyfnod cyfrifyddu.

Gwariant Net
Gwariant gros ar ôl tynnu incwm.

MTFS (Strategaeth Ariannol Tymor Canolig)
Cynllun sy’n mynegi sut y bydd y Cyngor yn ymdrechu i ddefnyddio ei adnoddau er mwyn cyflawni ei flaenoriaethau corfforaethol a’i ddyletswyddau statudol, gan gynnwys rheoli pwysau a risgiau ariannol dros gyfnod o 4 blynedd.

Ardrethi Annomestig Cenedlaethol (NNDR)
Ffordd y mae busnesau lleol yn cyfrannu at gost gwasanaethau awdurdod lleol. Caiff ardrethi annomestig cenedlaethol eu casglu gan awdurdodau bilio ar ran Llywodraeth Cymru ac wedyn cânt eu hailddosbarthu ymhlith yr holl awdurdodau lleol ac awdurdodau heddlu ar sail Asesiad o Wariant Safonol a phoblogaeth. Adwaenir hwy hefyd fel 'Ardrethi Busnes'.

Praesept
Ardoll a wneir gan awdurdodau praeseptio ar awdurdodau bilio, sy’n ei gwneud yn ofynnol i’r olaf gasglu incwm gan dalwyr y dreth gyngor ar eu rhan.

Benthyciad Cod Darbodus
Benthyciad sy’n ychwanegol at yr hyn a gefnogir gan Lywodraeth Cynulliad Cymru, y mae’r awdurdod yn penderfynu y gall fforddio ei ad-dalu, naill ai o'r arbedion a gynhyrchir drwy’r buddsoddiad neu o'r Dreth Gyngor.